

Deník praštěné 4cátnice

Yvonne Hassl

Deník praštěné 4cátnice

Yvonne Hassl

Deník praštěné 4cátnice
Yvonne Hassl

Text © 2016 Yvonne Hassl

Grafická úprava a sazba © Lukáš Vik, 2016

1. vydání © 2016 Lukáš Vik

ISBN ePub formátu: ISBN 978-80-7536-113-4

ISBN mobi formátu: ISBN 978-80-7536-114-1

ISBN PDF formátu: ISBN 978-80-7536-115-8

Konverze do elektronických formátů:

webdesignér Lukáš Vik

<http://www.lukasvik.cz>

Začínáme

Hrůza ... půl života za mnou ... opatrně se ohlížím za sebe. A co vidím? Nic ... vyleštím si brýle a ...spatřím dvě děti rychle mizející z dohledu. Proč se ke mně neznají?

‘Ženo!’ vynořil se odněkud manžel a táhl za sebou žebříňák plně naložený svými obrazy. ‘Zase jsem nic neprodal.’ Kráčíme se sklopenými hlavami k nějaké roztrhané chalupě. Snad to Bohušovo stavení není naše? ‘Ano, je!’ smějí se nám z dálky děti.

Brrrrrrrrrrrr. To byl zase jednou sen. Probouzím se s napadanou omítkou na obličeji.

“Zatracený, vlhký, odporný barák,” se slzami v očích sklepávám omítku z víček a bosou nohou vlítnu do plísňové peřinky, neboť se mi posunul kobereček u postele.

„Zatracený, popraskaný beton. Jó parkety, kdeže jsou?“ prozkoumávám na zemi bílou plíseň. Vypadá jako krátké šedivé vlasy dědka Vševědka. „Proč ta podělaná chalupa pořád kvete? Proč to podělané, SAVO nezabralo?“

Znechuceně si sedám zpět na postel a převracím oči v sloup. „Áááááááááá,“ dere se mi jekot z plic. Po stropě se šinul obrovský pavouk a nic lepšího ho nenapadlo než mi spadnout na rameno. Opravdu děkuji za každé nové ráno. To se nedá vydržet. Kdy tahle bída a utrpení skončí? Prosím Boha o pomoc. Věřím v Boha ... ještě ANO.

Vyčerpaně stojím před „domem“. Zaujalo mě temně fialové nebe, smutné slunce, laskavý zpěv ptáků, stíny bázlivé květeny, divoce šumící les, praskot dřevin ... Praskot dřevin? Podivné. Slyším zvuky z 30km vzdáleného lesa?

„Ženo! Povídám! Nařezal jsem dřevo. Dones ho ke kotli,“ rázem zmrazil manžel můj blazeovaný pocit. „A mám hlad,“ nedá si pokoj. „Slyšela jsi? Mám hlad.“

„Já mám taky hlad a otravuji s tím snad někoho?“ jsme zase v sobě. Odbudu si své „povinnosti“ a běžím zpátky před dům, kde ... slunce je krvavě rudé, ptáci vrískají a slepice ptačí chřipkou straší, stíny bázlivé květeny se zaostřují a já zírám na prales plevele v naší zahrádce... nešumí les, jen skučí sousedův pes,

ale já se své mytické nálady nevzdávám. Vzhlednu k nebesům se slovy: „Ach Bože! Existuješ-li, dej mi znamení!“

„Plesk,“ spadlo mi něco do vlasů. Příjemně překvapená stojím nehybně, ani nedýchám, jen přemítám, jaké že to znamení na hlavě mám.

„Ty neslyšíš, že tě volám?“ vyšel z vrat rozzuřený manžel. Aha, něco chtěl přidržet...já zapomněla. Dál však stojím strnule jako sádrová Panna Mařenka u nás v kostele, jež se mi tak tuze líbí.

„Pojď se podívat! Něco mám na hlavě,“ pronesu pyšně.

„Co zase máš?“ zařval můj asi nahluchlý choť.

„Nevím,“ vztekle zaječím, ale vzápětí se rychle uklidním, přece s Božím znamením na hlavě se nebudu rozčilovat. Šeptem muži oznámím: „Žádala jsem Boha o znamení a on mi ho do vteřiny poskytl.“

„Co to meleš za nesmysly?“ jde se konečně podívat a já dál plná očekávání stojím jako solný sloup.

„Fůj!“ s odporem se ode mě odtáhl. „Pokálel tě pták,“ sekl mě krutou pravdou rovnou do srdce.

„Prý znamení,“ řehtal se jako kůň za vraty a ty. Ty nic, ale JÁ stála jako přikovaná a ONO na hlavě mi nějak ztěžklo. Přiznávám, že větší ponížení jsem v životě nezažila... Bože to jsi nemusel. Přec rozebereme-li to filozoficky. Žádala jsem Boha o znamení. A, co je lepší? Mít na hlavě ptačí lejno, nebo spadlý strom?

Raději se vrátím do dětství, ale nebude to o nic lepší ...

Postihne nás tragédie a my se nikdy neopomeneme sami sebe zeptat PROČ? Proč zrovna já? Proč se to muselo stát zrovna mně? 'Špatná otázka,' culí se filozofové. 'Nelze se ptát proč a být nazlobený. Zlou skutečnost musíte přijmout s pokorou. Buďte trpěliví, laskaví svými skutky a slovy. Usmívejte se na svět a svět se bude usmívat na vás. Mračte se a svět se k vám otočí zády.' Svatá slova, ale vykládejte to dítěti, které dostalo od života facku sotva se naučilo mluvit.

„Maminko, kdo večer zhasíná sluníčko?“ snažím se přitom učesat svou první vlasatou panenku. Máma stála o okna a tiše klela. Ptám se

tedy po druhé, po třetí po čtvrté ... a rvu pletence vlasů z hlavy moji milované zlatovlásky.

„Proboha mlč už ... to se nedá vydržet. Včera s nimi popíjel a dnes tam trčí zase. To jsem vyvdala rodinku, jen co je pravda.“

„Maminko, kdo zhasíná sluníčko?“ nezajímaly mě její stesky. Táta není doma, no a co.

„Ježíšmarjá. Já se z tebe zblázním. Asi měsíček, kdo jiný. A co děláš s tou panenkou?! Víš, kolik stála peněz? Já jsem mu říkala, aby ti ji ještě nekupoval, že nemáš rozum,“ vytrhla mi zlatovlásku z náruče.

Rozplakala jsem se. „Měsíček přece nemá ručičky. Jak by mohl sluníčko zhasnout? Ááááááááááá, vrať mi moji panenku. Kdo zhasíná sluníčko?“ řvala jsem jako tur a máma šílela.

Vrátil se táta s opičkou domů. Křik, hádky, slzy...byli krásní, mladí a plní ideálů. Otci se sen splnil. Vzala si ho za muže krásná zootechnička... však taky tuny hnoje odvozil, aby mladou krasavici zaujal. Matčin sen se nesplnil docela. Velmi se jí líbily urostlí, tmavovlasí muži s velkýma, hnědýma očima, ale toužila po

intelektuálovi. Táta byl vytoužený krasavec, ale obyčejný dělník.

Navíc věrně miloval svou velkou rodinu, kde se po práci veselili a popíjeli. Matka chtěla knihy číst a na procházky chodit... nikoliv házet kostky, míchat karty a smát se drsným vtípkům švagrů a tchýně. Vracel se táta domů opilý a jednoho dne byl překvapen, kde žena jeho se poděla. Matku tuhle z nemocnice přivezli. Pomstít se mu chtěla, opila se, až oněměla.

A jak ta podivná hra skončila? Holčička se jim do krámu nehodila. Nebyl čas ji vodit do školky. Rázem jim vadilo, že mi utíká očičko a odtáhli mě k očnímu lékaři.

Skutečně mi našli oční vadu a připlácli na oko náplast. Odporné, řasy slepené.

„Maminko! Proč mám zalepené očičko?“ ptala jsem se zoufale.

„Musíš to vydržet. Ostří se ti tak zrak, a pak budeš lépe vidět,“ netrpělivě odpovídala máma.

„Maminko! Proč mi balíš šatičky?“ neušla mi dusná atmosféra mezi rodiči.

„Pojedeme do jedné hezké školičky,“ táhla mě z bytu ven... bylo mi pět let jen a já marně

přemýšlela, čím jsem se provinila, že musím z domu.

OČNÍ ŠKOLA - klátila se na zdi rezavá cedule.

„Tady si budeš jeden měsíc léčit očička,“ pronesla chladně máma a rychle odešla, aby mi nemusela odpovídat na moje otázky. Nechala mě zavřít do velkého domu plného podivných dětí - civěly na mě jednooké příšerky s tlustými brýlemi. Popelníky měly stáhnuté prádlovou gumou, aby jim nepadaly z hlavy na zem.

„Máš jablko nebo pomeranč?“ ptala se mě jedna velká holka strkající mě do pokoje, kde stály jen tři obrovské postele, a v rohu se klátila rozvrzaná skříň.

„Kde to jsme a budu moci chodit ven?“ s obavou a s neskrývaným strachem jsem se rozhlížela po svém novém vězení.

„Mrňousi nikde nesmějí,“ důkladně mi prohrabávala moje věci.

Nastal příšerný život. Neustálý křik, šťouchání dětí, klečení za neuposlechnutí příkazů a těch bylo. Děsilo mě každodenní, brutální strhávání náplastí z očí... Kde se poděly řasy mé? Večer

co večer jsem tlačila svůj malý obličejíček na chladivou okenní tabuli. Kdeže jsou ty dobré časy? „Maminko! Vrať se! Chci pryč z toho strašného vězení.“

Velká holka mi zase snědla večeri. „Jsi tady, protože tě doma nechtějí. Marně čumíš z okna ven, budeš tu navždycky,“ vyplivla z pusy pecku. Neopomněla mi sníst i můj příděl ovoce a popřála hezké Vánoce. Konečně jela domů, ale můj svět se zhroutil. Proč jsem se jen ptala, kdo zhasíná sluníčko? Proč jsem jen panence vlasy vyškubala? Je konec. Doma mě nechtějí, a tady mě rádi nemají.

Při vzpomínce na bol malé holčičky, kterou odvezli do mizerné školičky, se mi i po letech rosí oči. Jednoho dne jsem dole u brány zahlédla mámu s cizím pánem. Vychovatelka jí něco vysvětlovala a ona pomalu odcházela pryč.

Málem se mi tehdy od hrůzy zastavilo srdce. „Maminko! Já jsem tady!“ hnala jsem se za ní ven. ZÁKAZ! Postavila se mi do cesty zdravotnice. Žádné návštěvy nebyly povoleny, aby prý dětičky netrpěly ještě více ... div jsem sinevyřvala plíce.

Konečně i já mohla jít domůůůůůůůůůů. Dodnes vidím mámu a tu holčičku, která ji svírala ruku a prosila: „Maminko, prosím tě, já už nikdy nechci do žádné školičky. Slibuji, že se už nikdy nebudu ptát, kdo zhasíná sluníčko. Nechci ani žádnou panenku. Slibuji, že budu každý den umývat nádobí a už nikdy nebudu zlobit.“

„No tak přestaň! Byla jsi tady, aby se ti vyléčily očička.“

„Já nechci mít vyléčené očička. A kde je táta?“ nechápala jsem, proč je tady zase ten cizí pán.

„Táta je u babičky. Podívej se, v jakém krásném autě pojedeme domů,“ strčili mě do auta a já musela pěkně pozdravit toho cizího pána. Měl odporné žluté zuby. Kouřil jednu cigaretu za druhou i v autě. Pozvracela jsem mu nové potahy. Vřeštěl jako pomínutý, ale pak se uklidnil a šli jsme na procházku - zaujaly mě bodláky. Jak pěkně držely na mých punčocháčích. Jeden, druhý, třetí ... snad sto jsem jich naházela na kabát toho protivného pána.

„Co jsi to udělala?“ ječela na mě máma a ON řekl, že takové drzé děcko ještě v životě neviděl a odešel.

Máma doma plakala a já se děsila, že mě zase strčí do toho vězení. „Maminko, já slibuji, že už budu hodná. Slibuji, že už se nebudu bát těch velkých kluků venku a budu vynášet koš do popelnice a ne do sklepa.“

Máma přestala plakat a zařvala: „To jsi ty ten svinčík nosila do sklepa?“ Já s pohledem nevinátka přitakala, že ano. Dostala jsem facku až se mi hlava třikrát dokola otočila. Hučelo mi v hlavě jako v úlu ještě týden poté. A pak, že se pravda vyplácí.

„To se mi jenom zdá. A já husa se včera pohádala s Bártkovou, že tam dělají nepořádek ti její fakani,“ lamentovala máma.

„Co je tu za křik?“ konečně se vrátil táta.

A už se mi nezdálo, že celý život je hoden hanby, jak řekl Antifon, neb nemá nic zvláštního ani velikého, ani vznešeného, nýbrž vše malé, slabé, krátkodobé ... o čem to proboha smýšlel?

První třída

Konečně jsem se dočkala. Šla jsem poprvé do školy. Stal se ze mě prvňáček a uchvacovalo mě naprosto všechno i nástěnky s komunistickými hesly, rudé hvězdy, rudé šátky na krku pionýrů. Pionýři nám zapěli píseň o rudém vlajícím praporu a našich bratrech v Sovětském svazu. Neopomněli zdůraznit, že pokud se budeme dobře učit, tak se budeme moci přihlásit do jiskřiček. Pak se z nás stanou pionýři, a posléze i svazáci. Tolik radosti a štěstí z nastávajících zítřků jsem už dlouho nepociťovala.

Hodná paní učitelka, nehodné děti, první přezdívká- šneček, ale mohla jsem dopadnout hůře. Seděla jsem vedle chlapce, na kterého děti pokřikovaly prase. Proč? Páchl potem, což mi posléze způsobovalo dýchací problémy, ale stále jsem byla plná očekávání.

Trápila mě jen jedna věc. Zatímco ostatní děti ráno vyspávaly. Já musela, když měl otec ranní (pracoval v továrně na tři směny) chodit s mámou do kravína. Jak jsem se již zmínila,

byla zootechničkou a musela v pět hodin ráno dojičkám měřit mléko.

Tragédie nebylo jen moje ranní vstávání, ale hlavně ta dálka. Bydleli jsme v sídlišti a kravín zel na opačném konci města. Dalo to tři kilometry rychlé chůze. Táhla mě máma do své práce den co den za ruku a já za ní vlála jako ten rudý prapor u nás ve škole.

Hodinu jsem čučela na krávy, a pak se šlo do máminy kanceláře ... zabrané vily u kostela a obchodního střediska, kde mi kupovala svačinu. O půl osmé jsem se přidala k hloučku dětí chodících do stejné školy jako moje maličkost. Ve škole jsem zoufale ovládala spánek. A pro nadcházející dny jsem si vysloužila i novou přezdívku – smrdí jako kráva.

Přišlo první rozčarování ze školy. Paní učitelka měla své oblíbence, ale já jsem žel mezi ně nepatřila. S velkou péčí se starala o naši nástěnku a já podle toho usoudila, že má soudruhy tuze ráda. Neustále jsem za ní chodila s otázky o pionýrech a Sovětském svazu.

Nemohla mě vystát. Bože, jak já mohla ve svých šesti letech vědět, že její syn je politický vězeň a skomírá v uranových dolech. Nadále milovala toho kudrnáče a mně se obloukem vyhýbala.

Naštěstí jsem si povšimla, že jí kudrnáč v pečlivě vyžehlených kalhotách s naškrobeným límečkem nosí květiny. Netušila jsem, že tak činí na objednávku, neb jeho máma byla zahradnice.

Rozhodla jsem se být originální a přitáhla jsem do školy rovnou keř obsypaný růžemi. To, že růže popadaly dříve, než jsem keř dotáhla do třídy, má křehká dušička neřešila. Ovšem unikla mi jedna drobnost. Keř v naší školní zahradě odkud jsem jej odcizila, s láskou opečovávala naše třídní učitelka. Mohla se zbláznit a já dostala první poznámku. Mohla se zbláznit i máma, ale otce to pobavilo. Mohla se máma zbláznit nadvakrát.

„Ty ji jdeš příkladem, osle starý!“ zuřila a s tátou se děsně pohádala.

Čas míjel nevšímaje si věčně zachmuřené dívenkytoužícípopříznípaníučitelky.Nevzdávala

jsem se a stále dumala, co podniknout, abych v srdci té ženy uvízla i já. Naskytla se příležitost se sběrem. Nosil se „dobrovolně povinně“ do školy starý papír a mnohé děti tuto činnost ignorovaly. Dokonce i kudrnáč a já se chopila příležitosti. Vzpomněla jsem si na starého dědka, který bydlel vedle naší babičky v domku na spadnutí.

Přece nebudu troškařit. Vlastnil dvoukolák a na ten ukládal sběr kdoví odkud. Kolikrát si nachystal vozík a nechal ho stát na cestě, neb se zapomněl v hospodě. Starý papír! Jáááááá budu mít i staré železo... byla jsem ze svého nápadu radostí bez sebe. Situaci nahrávala skutečnost, že bydlel ve stejné ulici, kde stála škola. V příhodné chvíli jsem popadla vozík a táhla ho ke škole za velkých ovací svých spolužáků.

Třídní učitelka koukala z okna sborovny, co se děje, když se přihnál dědek a začal nám nadávat, že jsme zloději a lumpové.

„My nejsme zloději, ale jiskřičky a budeme i pionýři,“ hrdě jsem prohlásila.

„Seru na vás i na zkurvené komunisty. A ještě jednou mi odtáhnete ten vozík, tak vás přerazím,“ odplivl si na chodník a táhl pryč.

„Co se to tu děje?“ přihnala se naše třídní učitelka.

„Ukradla mu vozík se sběrem,“ žalovaly děti a ukazovaly na mě prstem.

„Už zase něco,“ štěkla nešťastnice.

„Ten starý pán nemá rád zkurvené komunisty,“ žalovala jsem já na dědka, čímž jsem si vysloužila další poznámku, že nejen kradu, ale navíc mluvím i sprostě.

Doma mě čekala pěkná sprcha. Máma mě honila kolem stolu a ječela jako pavián. Za prvé vzteky, že mě nemůže dohonit a zmlátit. A za druhé, že trhám její představu o snaživém a pilném dítěti, kterým by se mohla všude chlubit.

„Co se to tu zase děje?“ vrazil táta do dveří a na první pohled bylo patrné, že ne jedno pivko si dal.

„Ty ožralo jeden! Ta holka nejenže je pitomá po tobě, ale ještě krade a mluví na veřejnosti sprostě,“ hulákala máma.

„Kdo je u tebe pitomý, ty vědátorko jedna? A neříkej mi před holkou, ožralo. Kdyby si

musela v těch vedrech dřít jako já, taky by sis zašla na jedno pivko,“ bránil se otec.

„Je pitomá po tobě a celé tvojí rodině,“ konečně se máma dostala tam, kde chtěla. Četl si otec zatím mou poznámku v deníčku. Pak hodil ušmudlaný notýsek na stůl a štěkl: „Je to stará škatule. Kluka má díky komoušům v kriminále a přitom vstoupila do strany.“

„Co to říkáš před tou holkou? Ona je schopna ji to ještě vyžvanit,“ děsila se máma, ale kde mě schovat v malém dvoupokojovém bytě.

„Pojď ke mně,“ přikázal táta a já se poslušně k němu přišourala.

„Jak to, že mluvíš sprostě a co jsi řekla?“ díval se na mě nazlobenýma očima.

„Zkurvení komunisti,“ zašeptám a otec se dal do hurónského smíchu.

„Čemu se směješ, ty pitomče starý?“ šílela máma.

„Má pravdu,“ řehtal se otec.

„Nemá. Já jsem vstoupila do strany taky,“ přiznala se konečně máma. Nebudu raději líčit, co se dál odehrávalo, neboť otec tehdy komunisty nesnášel. Marně mu máma vysvětlovala, že to

udělala pro rodinu. Pro lepší život, aby se holka dostala na školukykyryký kokodák.

Druhá třída

Stejná paní učitelka, stejný nezájem o mě. Přec nadmula jsem se pýchou při hodině psaní, kdy si paní učitelka vybrala moje příjmení a napsala ho na tabuli. Bylo dlouhé a plné těžkých písmen, ale děti to bravurně zvládly. Což se nedalo říci o mně.

„Ty ostudo jedna,“ vylekal mě hlas učitelky stojící za mnou. „Že neumíš opisovat z tabule, to není žádná novinka, ale vlastní jméno zkomolit.“ Přčetla, co jsem napsala, a děti se popadaly za břicha. Po přestávce se mi smály opět, neboť někdo na tabuli k mému jménu připsal 'smrdí jako kráva'. Ano, bylo to v týdnů, kdy jsem musela s mámou docházet do kravína měřit mléko. Koho to zajímalo. Doma mi sdělili, že kravičky jsou užitečné, neb dávají mléko a já jsem blbá, protože to stále nemohu pochopit.

Byla jsem skromné dítě, ale když jsem po něčem silně zatoužila, nedala jsem pokoj, dokud jsem si své nevymohla. Vstávala jsem a usínala s touhou po náušnicích. Nebyl den, kdybych neotravovala, že chci náušnice, že všechny

děvčata je mají a jen já je nemám. Prolévala jsem slzy noc co noc až se otec rozčílil a řekl: „Proboha, tak ji je kup!“

Máma, že je to hloupost, že ona náušnice nemá a taky bez nich žije. Doneslo se moje zbožné přání i k její matce. Babička pochopení měla, neb její vrásčitou hlavu jedny objemné náušnice krášlily. Ochotně je matce pro mě nabídla. Já ječela, že ty od babičky nechci, že jsou hodně velké, že chci drobné, jako mají všichni ostatní.

Dohodli se, že mi náušnice koupí k narozeninám a k Vánocům dohromady. Nic nepomohlo varování, že se budou píchat uši a že to bude hodně bolet. Já byla odhodlaná podstoupit cokoliv. Konečně stála přede mnou malá krabička s úžasnými modrými náušničkami. Byly sice jen pozlacené, ale nádherné.

Vydali jsme se k lékařce a ta mi propíchla jedno ucho, pak druhé ucho ... šla jsem hrdě s náušnicemi domů.

Doma jsem se běžela pochlubit tátovi a on se dal do smíchu. „Ty motovidlo, vždyť máš jednu náušnici výše a jednu níže.“

Bez dechu jsem běžela do koupelny a ono to byla pravda. Ryčela jsem a vzteky kopala do vany. Matka mi dala pohlavek a pak se mě pokoušela uklidnit, že to nejde vidět a nadávala otci, ať zbytečně nejančí. Já řvala, že to vidět jde. Otec taky ječel, že to vidět jde a máma ječela, ať ji všichni dáme pokoj, že už se mnou nikde nejde. Odmítla jsem jít do školy a otec mě vystrčil za dveře, že tedy on půjde se mnou k doktorce, ale že je to naposledy, co si něco umiňuji.

Dalo se očekávat, že se pohádá s doktorkou, která mu vnucovala, že ONA svoji práci odvedla dobře a že nechápe, co se nám nezdá. Otec trval na svém, zatímco já jsem opět začala řvát, že nechci mít jednu náušnici nahoře a druhou dole. Poručila tedy sestře, ať mi znovu propíchne pravé ucho a praštila dveřmi své ordinace. Odešla neznámo kam a sestra chvějící se rukou se mi pokoušela propíchnout napodruhé ucho.

Konečně vše bylo, jak mělo ajá mohla hrdě vstoupit do třídy, kde mi neunikly závistivé pohledy těch děvčat, které měly objemné náušnice po babičkách. Ovšem neradovala jsem se dlouho. Začaly kruté chvíle. Nemohla

jsem v noci od bolesti spát, tak mě uši bolely a nakonec mi začaly i hnisat a já byla nucena jít k lékařce znovu.

Lékařka měla ve věci hned jasno a důležitě pronesla, že já jsem na obyčejný kov alergická a musím nosit náušnice jen z pravého zlata. Na to už rodiče neslyšeli. „Pravé zlato! Až budeš velká! Tak snad se dá o tom uvažovat!“

Já byla už v klidu, neb jsem si užila tolik bolesti se zahnisanýma ušima, že jsem na náušnice zanevřela a dodnes mi nesmí ani zlatá ani jiná do ucha.

Přihodilo se mi, že jsem zapomněla v kravínu, kde jsem zase ráno musela s mámou, pytlíček s cvíčkami a úborem na cvičení včetně papučí. Plížila jsem se po třídě jako stín, aby nikdo nespatrił moje bosé nohy. Poslední hodina byl tělocvik a učitelka nám přikázala, abychom se převlékli do úborů. Děvčata se nasoukala do bílých triček a modrých plátěných trenýrek. Chlapci se museli odět do bílých nátělníků a červených ve směs plandavých trenýrek. Tuze

rády jsme je zespod pozorovaly při šplhání na tyči. Otevíraly se nám nové obzory.

„Děti seřadíme se a jdeme!“ zatleskala učitelka a náš největší šprt ji upozornil, že já sedím na místě a nejsem ještě převlečená.

„Zase něco. Na co čekáš? Holka jedna nezbedná,“ zlobila se paní učitelka.

„Prosím, nemám úbor ani přezůvky?“ způsobně odvětim.

„Jak to? A kde jsi svoje věci zapomněla? Doma? Nebo v šatně?“ dívala se učitelka nervózně na hodinky. Už s námi měla být dávno v tělocvičně.

„V kravínu.“ To bylo naposledy, co jsem říkala pravdu. Dodnes slyším ten šílený řev a bučení, které mě provázelo do konce školního roku.

„Ještě si bude z nás dělat blázny. Převleč se do nátělníku a kalhotek a budeš cvičit bosky. Nemám čas na tebe čekat. Přijď rychle za námi. Děti do dvojic a jdeme, nekřičíme, nekopeme se, nestrkáme si prsty do nosu, nepokřikujeme na sebe a hlavně neotrháváme listy z fíkusu kolem, kterého půjdeme a nepliváme z oken ...“ víc nebylo slyšet.

Poslušně jsem se svlékla do spodního prádla. Máma pilně šetrila na dovolenou a hlavně na vkladní knížku, což bylo na mém spodním prádle znát. Z vytahaného nátečníku mi vylézala prsíčka a kalhotky nebyly taky ukázkové. A ten den se děti na můj úkor nasmály dost ...pročv tom pokračovat. Oblékla jsem se a šla domů.

Učitelka se druhý den držela za levé prso a bědovala, že se jí ještě něco podobného nestalo, že mě mohlo po cestě domů přejet auto a ona mohla skončit ve vězení. Což mě zaujalo a místo kajícího mlčení jsem se zeptala: “Skončila byste v těch dolech jako váš syn?”

Naše velitelka nejprve zrudla, pak zbledla, pak zaječela, že mám jít do kouta a třesoucí rukou mi napsala nejdelší poznámku v mém životě. Pamatuji si jen na svou první neomluvenou hodinu a třídní schůzky, po kterých mě bolel příšerně zadek, neb se matka o mě snažila roztrískat vařechu.

„A budeš se učit a učit! Tebe roupy přejdou, a když nepřejdou, nechám tě zavřít do dětského doma,“ s oblibou říkala a to na mě platilo.

„Vytáhni si počty! Vyzkouším si tě,“ přikázala jednoho dne máma a mě oblilo horko. Do konce druhé třídy jsem nechápala příklady, kde byl dotaz: o kolik je jablek v košíku více, o kolik je koláčů méně. Prostě jsem to nedokázala pochopit. Na tuhle otázku jsem z tohoto důvodu málokdy odpovíděla správně a máma si myslela, že si z ní tropím blázný. Nechtěla uvěřit tomu, že jsem tak blbá.

„No tak řekni o kolik je to víc, o kolik, o kolik, o kolik?“ řvala a já střílela od boku. Za špatnou odpověď jsem dostala facku a bylo mi do breku. Tu náhle si máma v tom šílenství hlasitě ulevila, aniž by to sama postrehla.

To bylo k neudržení, chtělo se mi tak strašně smát, ale byla jsem si dobře vědoma toho, že v tuto chvíli bych něco takového nepřežila. Ovšem její břišní úleva začala i zapáchat a to byl můj konec. Dala jsem se do smíchu a nešlo to přestat.

Máma vypoulila oči, zafrkala, rukama zatřepala a zaječela jako siréna: „Ona se mi bude ještě vysmívat. Čemu se směješ? Tomu jak jsi blbá? Co si to dovoluješ? Já se tě snažím něco

naučit a ty se mi směješ?“ mlátila mě, co se do mě vešlo.

Nastaly zlé časy. Nikdo se se mnou nebavil. Máma mě ignorovala, otec doma jen spal, ve škole se mi děti posmívaly, že jsem záškolák a paní učitelku nenapadlo nic lepšího než pustit do naší třídy lékařku.

„Ták děti, paní doktorka vás dnes naočkuje. Jen si trochu shrnete kalhoty, pak to slabě zaštípně a půjde na řadu další,“ zatleskala, abychom se uklidnili a ukázala na chlapce sedícího v první řadě u okna. „Tak pojd' třeba ty.“

Kluk směle vyšel vstříc svému osudu a sundal si kalhoty tak důkladně, že nám všem ukázal své přednosti. Učitelka běžela srandistu upravit a přitom nám nadávala, abychom se hloupě nechechtali každé kravině.

Srandista při vpichu injekční stříkačky začal děsně řvát a s jehlou v zadku běhal kolem lavic jako potrefená husa. Půlka třídy omdlela a doktorka nadávala, že něco podobného nezažila, a že lituje toho, že už nešla do důchodu.

‘To jsem ještě nezažila, to jsem ještě nezažil’ jsem od dospěláků slýchávala velmi často. Jak

ráda bych jim dnes přednesla citát od Boccaccia:
“Je lépe litovat, že jsme něco zažili, než litovat, že
jsme nezažili nic.“

Třetí třída

Konec prázdnin, konec pohody. Šlapala jsem po zlatu krvavých listů s touhou raději viset na stromě jako ten list v závoji mlhy, než se trmácet do školy. Co mě asi čeká? Máma mě navlíkla do hnusných, tesilových, plandavých kalhot a silonové halenky neurčité barvy.

Tekl ze mě pot a snad ze mě i čpěl, že jsem nemohla sehnat spolusedícího ... opět po mém boku zelo prázdné místo. 'Stejně chodí do třídy samé krávy a stejně je úča přesadí, neb budou v hodině kecat,'zmírňovala jsem svou bolest z nezájmu okolí.

„Šnečku, šnečku vystrč růžky a svoje parůžky,“ přiřítili se naši pitomci a štípali mě do míst, kde očekávali, že mi rostou prsa.Naštěstí přišla do třídy naše nová paní učitelka. A naštěstí neměla žádného oblíbence a třískala nás všechny bez rozdílu. To se mi líbilo.

Byla, ale často nemocná a suploval ji jeden dědek. Tlusté popelníky se mu topily v záplavě šedivých vlasů a plnovousu. Třásl se jako osika a s oblibou se vždy postavil při svém výkladu

k nějaké panence, jak nás dívenky nazýval a hladil ji přitom ruku. A co víc. Za správnou odpověď nám ruku i políbil, ale to v naší třídě nebylo často. A pokud některá z nás projevila nevoli a ruce si schovala pod lavice. Měla jistotu, že bude zkoušena na známky. Táááááák jsme držely a trpěly.

Došel jednoho krásného dopoledne i k mé lavici a chňapl mě za ruku. „Tak panenka,“ třásl se, třáslí jsme se obaja.

„Jestli víš, kdo to řekl? Moudří vždy považovali za nejbezpečnější cestu k míru zapomenutí utrpených křivd. No, panenka. Kdopak to asi řekl, co myslíš?“

Než jsem stačila plácnout sama nějakou hloupost, ozvalo se ve třídě: „Lenin“. Děti se daly do smíchu a dědek se mohl zbláznit.

„Lenin. Proboha! Copak po světě chodili jen sami bolševici?“ zahřměl. To nás bavilo. Začal nadávat na systém. My sice nerozuměli bla tomu, co říkal, ale nastala chvíle volnosti, veselí a pokřikování po sobě. Příjemná změna.

„Tato slova pronesl Jan Amos Komenský,“ vrátil se k tématu. „Komenský byl český teolog, kněz

a biskup jednoty bratrské, teoretik jazykového vzdělání a autor pedagogických prací, shrnutých v Opera didactica omnia..... vy malí ignoranti,“ šel se posadit ke svému stolu.

Stále nadával, ale pak si vytáhl termosku s bylinkovým čajem a v klidu si popíjel. Popíjel, to není přesné, ale tím, co předváděl, nás dostal. Ztichli jsme jako pěny a koukali s otevřenou pusou na roztřeseného učitele, který si usrkl čaj. Pak chvíli tekutinu převaloval v ústech, a posléze ji šel opodál vyplivnout do umyvadla. A tak to učinil asi desetkrát. Dodnes nechápu, proč se vracel ke stolu, když mohl stát s termoskou přímo u umyvadla.

Chudák stará neušel ani on naší lumpárně. Hošani mi slíbili, že se mi přestanou posmívat, když pro ně něco udělám. K rošťárnám mě nemusel dlouho nikdo přemlouvat. Vše bylo nachystáno a čekalo se na páprdu. Přišel jako vždy přesně na minutu. Odřenou aktovečkusi postavil na zem, termosku na stůl a hledal očima další oběť s otázkou, kdo byl Newton, sir Isaac. Dával nám těžké otázky, a pak se rozčiloval, že nic nevíme.

Kluci byli v pohodě, ty naprosto ignoroval, ale panenky ... to rád. Šťouchali do mě parchanti, abych se přihlásila. Dobrá ... hlásím se a on ke mně přichvátal.

Chytil mě za ruku. „Panenka, to ví?“ zeptal se pitomě. Panenka to nevěděla, ale za mnou seděl jeden kulihrač, který měl za úkol vyhledat správnou odpověď, aby došlo k políbení ruky.

„Anglický matematik a fyzik,“ zašeptal, že to slyšela celá třída. Já jeho slova zopakovala a dočkala se pochvaly, v podobě políbení moji vychrtlé pařátky. Chtěl stařík dodat, že to byl i astronom a filozof, ale stalo se něco, co naprosto neočekával a z čeho málem zešlel.

Fakani mi nainstalovali umělou ruku, kterou sebral jeden z nich svému dědovi. Vrásčitá ruka dědova nepoznala rozdíl mezi gumou a lidskou končetinou a jal se ji líbat. A to tím způsobem, že ji zvedl ke své tváři ... houpala se odporná ruka ve vzduchu. Děcka křičely děsem a hrůzou, neb o této lumpárně nikdo nevěděl a dědek přirazil k falešné ruce nechápavě své popelníky a točil se s ní od hrůzy dokola tak dlouho, než mu upadla na zem. Koukal vyděšeně na gumovou pazouru

s vytáhlým drátem na zemi, a pak začal nadávat. A sprostě. Až se vyk..... a vyp..... běžel ke svému stolu. Vytáhl termosku, napil se a čaj začal plivat na děti sedící v první lavici, a tak to dle svého zvyku opakoval. Ječeli jsme jako pominutí až do naší třídy vpálili najednou hned tři učitelé včetně pana ředitele.

Chvíli nechápavě koukali na starého pána, jak plivá po dědech čaj a pak jedna úča řekla. „Pane řediteli, to se dalo čekat, že ho tihle ti uličníci přivedou k šílenství,“ odváděli ho zcela ochablého ze třídy ven.

„Šnečku to byla akce,“ řehtali se hošani a na podělanou přezdítku dle dohody nezapomněli. Svatou pravdou je, že za vlčím uchem následuje ocas.

Vrátila se naše paní učitelka a šli jsme k zubaři. Jako způsobné děti jsme se vzorně držely za ruce a kráčely po chodníku, kde se válela na zemi prázdná popelnice. Neváhala jsem ani minutu a snažila se ze všech svých sil tu plechovou obludu zvednout. Štrúdl dětiček se zastavil a včetně učitelky na mě nechápavě zíraly.

„Proč se s tím dřeš, proboha? To budeme s tebou stát u každé spadlé popelnice?“ neměla učitelka pro moje snažení pochopení.

„Dělám pořádek v republice, soudružko,“ hlesla jsem důležitě a konečně popelnici odtáhla na místo.

Místní důchodci zaslechli moji hlášku a patřičně ji se smíchem komentovali. Táhla mě učitelka pryč se slovy: „To bylo na posledy, co na sebe tak trapně upozorňuješ a neříkej mi soudružko. Nejsme na schůzi, když tak paní soudružko učitelko.“

Se naotravovala ... dorazili jsme k zubaři.

Jako obvykle šel první náš srandista. A jako obvykle vřeštěl jako pavián. Běžela úča do ordinace ho uklidňovat. A jako obvykle půl třídy omdlela a odmítla jít si spravit zoubky. A jako obvykle šílela zubařka, že to ještě nezažila, a že ji zdržujeme a podobně. Táhla nás sestřička a učitelka po jednom na zubařské křeslo, kde se odehrávaly těžko popsatelné věci.

Však ... křik bez pranice – hrom bez blesku.

Do kravína jsem už odmítala ráno s mámou chodit, ale přec mě ještě někdy brala sebou, ale tentokrát mě zamykala do své kanceláře a poručila mi sedět na zadku a čekat až přijde.

Seděla jsem na zadku a koukala do blba ... zazvonil telefon. Koukám tedy na telefon a netuším, co mám dělat. Telefon přestal zvonit a já dostala nápad, jak si krátit dlouhou chvíli. Vytáčela jsem čísla a poslouchala se zatajeným dechem, co ten někdo na konci drátu bude mluvit. Ryčel jeden mrzout: „Kdo je tam? Kdo je tam? Vlezte mi na hřbet.“

‘Vlezte mi na hřbet,’ to se mi líbilo ... s tím by se dalo něco dělat. Nakoukla jsem do vedlejší místnosti, kde byla zasedačka. Zel tam velký stůl a plno židlí ... nuda. Zahlídla jsem v koutě dva prapory, hádám asi na dvou a půlmetrové tyči ... přirozeně náš a sovětský. Pravděpodobně skončily nějaké oslavy našeho velkého bratra. Chtěla jsem si s obrovským rudým praporem zamávat. To nebyl dobrý nápad. Byl těžký jako prase a zřítíl se na protější zeď, kde propíchl oko našemu panu prezidentovi Svobodovi, jehož obraz visel na zdi. Usoudila jsem, že tyto střepy

mi asi štěstí nepřinesou a rychle za sebou zavřela dveře. Já nic – já muzikant.

Máma nešla a splín mě úděsně vysiloval. Vzpomněla jsem si na mrzouta a jeho 'vlezte mi na hřbet'. V naší třídě měla doma telefon jen baculka Šárka a u nich bydlela i její teta. Ta tlustá čarodějnice, která pro mě neměla nikdy žádné pochopení a Šárku, vždy doma zapírala. Nechápala jsem, proč tu starou pannu doma trpí a nepošlou ji k čertu.

Vytočila jsem její číslo a představila se jako Alenka – nejlepší kamarádka Šárky a hlavně to bylo hodné a tiché děvče.

„To jsi ty, Alenko? Copak si přeješ?“ šveholila babizna.

Po chvilce mlčení jsem zaječela: „Vlez mi na hřbet!“ Celá rozradostněná z toho, jak jsem ji to natřela, poslouchám, co se bude dít. Stará nemohla popadnout dech: „Aleno! Co si to dovoluješ? Ty už taky? To si nenechám líbit ...“

To mě opravdu moc pobavilo: „Ha,ha,ha.“

Přišla máma. „Jsem tady. Oblíkej se! Musím ti ještě koupit svačinu. Byla jsi hodná? A nikdo mě nehledal?“

Kroutím hlavinkou, že se nestalo nic zvláštního. Koukla jsem přitom nenápadně na dveře, za kterýma se potýkal strejda soudruh s praporem v oku a mrkla i na telefon, kde před chvílí omdlívala ta stará čarodějnice. Způsobně jsem se chytla máminy ruky a masivní dveře předešlé scénky nadobro odkleply. Nadobro. To jsem si myslela já bláhová a hlavně blbá.

Za rozbitý obraz mohl nakonec průvan, i když si mě máma prohlížela s velkou nedůvěrou a třikrát se mě ptala, jestli jsem do zasedačky nelezla.

„Nelezla. Bála bych se tam!“ klopila jsem bázlivě oči. Mamina ukončila výslech slovy: „Jen, aby!“

Bože, co pak následovalo ve škole. Já Nána pitomá se svěřila růžolící Alence, že jsem jejím jménem vydrtila Šárky tetičku. Odvětila, že jsem blbá a že bude mít průšvih.

Týž den ji vytáhl z třetí vyučovací hodiny samotný pán ředitel. To se mi nelíbilo a začaly se mi klepat nohy. Po chvilce se celá rudá vrátila a pán ředitel zaječel moje jméno. Nemohla jsem na chodbu ani dojít, jak se mi neustále trásly

nohy. Chvěly se moje páratky po celou dobu trapného výstupu poškozené tetičky kozičky.

To se dalo čekat. Stará mrcha se se svými sto padesáti kily doklátila do naší školy, aby si na neurvalou Alenku postěžovala. Byla radostí bez sebe, když se ukázalo, že v tom mám prsty já. Hulákala, že to tušila, že ta nebožačka to neměla na svědomí a já budu pikat. Žádala si pro mě dvojku z chování a trvala na omluvě. V duchu jsem už viděla otevřená vrata Dětského domova.

Máma se hodně do školy naběhala, aby pro mě jedničku z chování vyprosila. Výprask mi tentokrát nevadil jako představa, jak se šinu za tou čarodějnici a prosím ji za odpuštění. Dokonce jsem chvíli přemýšlela, jestli by nakonec ten Dětský domov nebyl i lepčí. Nebylo vyhnutí. Cesta mi jindy trvala na druhý konec města hodinku, nyní jsem se šourala dvě hodiny.

Tenký prstíček můj se dotkl zvonečku. Vystrčila bába jako první do okna své objemné prsiska a mezi ně vtlačila svou malou hlavu. Na palici se jí chvěl prošedivělý drdolek o velikosti lejna většího psa a šklebila se jako slepice, grilovaná při plném vědomí. Škodolibost ji plála

z očí a já ji měla chuť říct něco pepného a ne se jí omlouvat.

„Brý den! Já jsem, jsem přišla,“ soukala jsem nevrle ze sebe.

„Neslyším! Musíš nahlas!“ okřikla mě. Ano chodila jsem tehda do třetí třídy, ale dusila jsem v sobě vztek dospěláka. Modlila jsem se v duchu, ať mi bába nebrnká na nervy, neb to špatně dopadne.

„Moc se vám omlouvám! Už to víckrát neudělám,“ sykla jsem a rychle chvátala pryč. Volala za mnou, že to je málo, že chce slyšet ...

„Polib mi prdel,“ utrousila jsem jako ten dospělák a nadlouho mě přešla chuť telefonovat.

Samozřejmě volala moji mámě, že ji moje omluva nepřesvědčila. Kárala mě máma s tím, že za ní musím jít ještě jednou, ale to se už do toho vložil otec a sprostými slovy zapečetil celou zoufalou aférku. Otec je můj zlatej táta. Toť pravda svatá.

„Pojedeš na pionýrský tábor,“ ohlásila mi tuhle máma „skvělou“ novinu.

„A co tam budu dělat a jak dlouho se tam bývá?“ zajímalo mě.

„To jsou otázky. Bude tam hodně dětí a budete si tam hrát různé hry a spát ve stanu. Budete tam soutěžit a večer zpívat písně u táboráku. Uvidíš, bude se ti tam líbit a tři týdny utečou jako voda.“

„A kde budeš ty a táta?“ napadlo mě, že mě opět chtějí odložit, abych jim v něčem nepřekážela.

„Já a táta pojedeme k moři do cizí země, do Polska,“ pronesla nadšeně.

„Já chci taky do Polska,“ zafňukala jsem zoufale.

„Pro malé děti je to tam velmi nebezpečné, a navíc neumíš plavat,“ snažila se mi máma strašením moře znechutit.

„Ty taky neumíš plavat a jedeš tam.“

„Pojedeš na tábor a basta, a běž konečně umýt to nádobí,“ srkala mě do kuchyně.

„Umyj si je sama, když si taková,“ chtělo se mi smutkem umřít.

„Prásk,“ přiletěla jedna facka, ale já si stála na svém. Máma se vztekala a lítala po bytě jako motýl Emanuel.

„Co tu zase jančíš?“ přišel domů táta. „Mám hlad,“ postavil dvě limonády, které fasoval v továrně na sektorku.

„Já chci taky jet do Polska. Nechci do tábora, tam mě budou děcka mlátit a ve stanu jsou štipky,“ pověším se tátovi na krk.

„Dyť jsem ti říkal, ať jede taky,“ snažil se mě dostat ze sebe.

„Zbláznil ses! Víš, kolik by nás ta dovolená, pak stála? Nezapomeň, že si musíme vyměnit peníze i na kapesné. Pojede do tábora – tečka. Nejsme milionáři a její celý pobyt na táboře mi zaplatí JZD,“ ukončila máma debatu.

Ach mámo... kdo příliš šetří, platí nakonec nejdrážě.

Konec školního roku. Paní učitelka nám vrátila naše zabavené hračky a popřála příjemné prázdniny. Chtělo se mi brečet, neb za týden jsem musela na ten podělaný pionýrský tábor.

Všichni berou ohledy na čas, jen čas na nikoho ... stál na chodbě trapný, odřený a skromně sbalený kufr. Táhla jsem se sama s ním k autobusu, nebylo nikoho, kdo by měl na

ubohou holčinu čas. Jen já a kufr. Otec a máma pilně pracovali a mi kapaly z očí slzičky. Ostatním dětem mávali rodiče nebo sourozenci a na mě se nikdo ani nepodíval.

Dojeli jsme na místo. První dojem slovy Šalomouna! „Pečuje spravedlivý o život hovádka svého, srdce pak bezbožných ukrutné jest“.

A tak to v tom stanovém sídlišti bylo ... hrůza, děs a utrpení. Jako obvykle jsem tam neměla kamarády, a navíc nás tam byl lichý počet dětí a já musela spát ve stanu sama. Řvala jsem jako tur, že sama spát nebudu, tak mi paní vedoucí strčila dostanu svoje dítě ... šestiletou, rozmazlenou kačenu. Řvalo děcko, že nechce s tou cizí holkou spát. Řvaly i ostatní děti, že chtějí domů, protože je jim zima a mají hlad. Skočil mezi nás pan vedoucí a jednoho po druhém nás ohnul přes koleno a mlátil nás na holou hoblovaným prkýnkem.

„Ještě má někdo nějaký problém?“ otázal se hrozivým, hlubokým hlasem. Nikdo ani nepípnul.

Příšerné bylyi soutěže ... všude jsem doběhla jako poslední, nechtěl mě nikdo do své skupinky,

a tak jsem napříště místo měření sil, loupala brambory.

Nesnášela jsem ani povinný odpolední klid, kdy nás nutili po obědě spát dvě hodiny. A při vzpomínce na večere se mi ještě dnes bolesti zkroutí žaludek. Den co den se konzumovaly šťouchané brambory, polité máslem. Po třech dnech jsem jen zvracela a zvracela.

Jednou v noci otravovala ta malá, že chce za mámou, abych šla s ní, že se sama bojí. Našly jsme její mámu ve stanu pana vedoucího. Podezřele funěli a já se tam bála jít. Malá se nerozpakovala a odhalila podivné divadlo. Nic podobného jsem ještě v životě neviděla. Oba nahatí, leželi na sobě a podivně se třepali. Zvláštní. Opalovat se nemohli, neb byla tma, ale přesto byli zpocení.

„Sakra, co tu děláte?“ zapištěla její máma a rychle se oblékala.

„...sím a co tady děláte vy?“ zajímalo pro změnu mě a vedoucí mi se smíchem odvětil, že si hrají na mámu a tátu. Paní vedoucí ho okřikla a odtáhla nás zpátky do stanu s připomínkou, abychom nikomu nic neříkali, že to bude naše tajemství.

Přijel na druhý den za vedoucí její manžel a holčička se mohla radosti zbláznit. „Tatínek přijel, tatínek přijel. Tatínku my máme s mámou tajemství, tajemství.“ Nedalo se přehlédnout, jak naše mladá paní vedoucí zbledla.

„Hrajete si na bobříka mlčení?“ napadlo sympatického pána.

„My si nehrajeme na bobříka mlčení, ale máma si hrála s panem vedoucím na mámu a tátu,“ smálo se děvče, zatímco tatka střídavě zelenal a rudnul.

„Co? Na, co si máma hrála?“ zahřměl.

„Na mámu a tátu a byli nahatí,“ přidala jsem se do diskuze i já. „A to je divné. Já si doma s Pepíkem odvedle taky hraji na mámu a tátu, ale jsme přitom oblečení,“ dodala jsem bezelstně a nechápala, kde tak rychle zmizela naše paní vedoucí.

Tatínek užvaněné holčičky se nafoukl jako krocan a jako býk vystřelil za svou ženou. Trhal a ničil vše, co mu přišlo do cesty včetně našich stanů.

„Tak to je ten tvůj pionýrský tábor? To jsou tvoje nové zkušenosti s dětmi? Ty děvko jedna!

Ty budeš ze mě pořád dělat vola a kde je ten tvůj Oldshaterhand? Ať ho můžu nabodnout na kůl. Já vám dám pionýrský tábor. Je tady jeden velký bordel a nic jiného,“ otrásal se stanový „ráj“ v základech.

Konečně bylo na co koukat. Páni si dali do zubů, přijelii policajti, které zavolala druhá paní vedoucí. Příště mě už máma nemusela přemlouvat, abych jela na pionýrský tábor.

Čtvrtá třída

„Non scholae, sed vitae discimus.“ – „Neučíme se pro školu, ale pro život,“ řekl onehda dávno tomu Seneca a ze mě se stala čtvrtáčka. Dlouhé copy vystřídal módní tupý střih a na nose mě tlačily velké brýle. Hubená, shrbená ... jednoduše zjev a pro moje nepřátelé ohromný zážitek, patřit na mě. Tak strašně jsem vypadala a své skvělé odění už raději popisovat nebudu, neb bych se sama nad sebou rozplakala.

A to jsem si já husa, ten příšerný střih vyřvala. Dlouhé vlasy jsem nenáviděla, protože jsem si neuměla učesat ohon, a tak mě ráno máma budila a česala. Zuřivě, neb času měla málo a já od bolesti už stejně neusnula, ale táta si na našich dlouhých vlasech zakládal a nechtěl ani slyšet o nové módní vlně.

Máma tátu respektovala, ale měla už dost mého sténání a šlo se k holiči. Šmik, šmik. Zírala jsem nechápavě na tu škaredku v zrcadle. Kdo to je? Chudák holka, ta už nemůže na ulici. Kadeřnice přesvědčily i matku a zrušily její drdol.

Doma zavládl nepokoj. Otec si skočil na pivko a máma se děsila, co bude vyvádět. Přikázala mi, dát si na noc šátek na hlavu, aby otec trávil změnu postupně. Táta dorazil domů v dobré náladě a žel i brzo. Nikdy jsem neulehala do postele dříve jak v osm hodin, ale tentokrát jsem do peřin vlítla už v šest.

Koukal na mámu a přemítal, co se děje. Něco mu nesedělo. Ale co? Vlasy!

„Co to máš na hlavě?“ zaúpěl a hned ucítil pach krysy. Hledal mě očima. „Kde je holka?“

„Šla spát, nebylo ji dobře,“ špitla máma. Otec se řítí za mnou do ložnice a prudce mi z hlavy strhl peřinu, a posléze i šátek. Nemohl uvěřit tomu, co viděl. Nevím, někdo sice řekl, že rozčílení je popudem k básnění, ale otec nevypadal, že má na rtech nějaký veršík.

„To že ty máš hlavu jako kedlubnu, přežiju, ale že jsi mi nechala zkurvit i holku ...“ rozpoutala se brutální hádka. Já zalezla pod naducanou pokrývku a jen se třásla a třásla.

Jednoho odpoledne po škole, kdy podzimu, tomu skvělému malíři, paleta barev upadla a lidé

se ztráceli v záplavě barev spadaneho listí, jsem postřehla, že jedna skupinka dětí z mojí třídy zamířila na opačnou stranu a nikoliv do sídliště.

„Kam jdete?“ zajímalo mě, přec nepůjdu sama domů.

„Do Lidovky,“ fintily děti.

„Tam, kde se hraje na ty, ty hudební nástroje?“ zeptala jsem se s velkým zájmem.

„Ano a my se tam jdeme přihlásit do přípravky,“ nevšímaly se mě dívka nezbedná a důležitě kráčely do Lidové školy umění. Dnes by tomu ani nikdo nevěřil, že tam brali děti bez talentových zkoušek, jak je tomu dnes. Přidala jsem se do hloučku. To mě zajímalo. V Lidovce jsem ještě nikdy nebyla.

Byla tam hodná paní učitelka a ta si všechny děti odškrtala ve svém deníčku. Stočil se její pohled na mě. „Tebe, ale tady zapsanou nemám?“

Smutně stojím, smutně koukám.

„Ty by ses taky chtěla naučit hrát na nějaký hudební nástroj?“ slitovala se paní ředitelka hudební školy. Kejvu, že ano. V tu chvíli to byl můj velký sen hrát na nějaký hudební nástroj, ačkoliv mě to předtím ani nenapadlo.

„A na co by si chtěla hrát,“ pokračovala se mnou trpělivě v rozhovoru.

„Na klavír,“ měla jsem ve věci hned jasno.

„A máte doma klavír?“

„Nemáme.“

„A rodiče by ti klavír koupili?“ usmívala se hodná paní, neb měla taktéž ve věci jasno.

Vzpomněla jsem si na šetřilkování své mámy a zavrtěla hlavou, že ne.

„Tak víš, co?“ našla paní ředitelka řešení. „Mohla by si třeba hrát na housle, ty půjčujeme zadarmo.“

Radostí se mi rozsvítily oči. Obdržela jsem odřené čtvrtky i s polorozpadlým pouzdrem a pádila s poštovní poukázkou na jednu stokorunu domů.

Doma na mě koukali jako na zjevení, zatímco já nadšeně vyprávěla o Lidovce a mém velkém přáním se učit hrát na housle.

„Zbláznila ses?“ vyjel na mě táta.

„Náhodou, ve škole ji to moc nejde, třeba se jí bude víc dařit tam a něco z ní přece jenom bude,“ zaujal můj nápad mámu.

„Povídám. Jestli vytáhne ty housle, když budu po noční. Tak poletí z baráku nejdříve housle a ona hned za nimi,“ ukázal na mě výhrůžně prstem táta a šel se dívat na televizi.

„Nevšímej si ho. Táta takovým věcem nerozumí.“ Nechala si máma vše převyprávět a já si vzpomněla na složenku. Podala jsem ji mámě s tím, že ji musí každý měsíc platit, jinak mě vyhodí.

„Tolik peněz? A každý měsíc? Táta má pravdu. Byl by tu kravál a nic z toho. Housle musíš vrátit.“

Klesla mi čelist. Ponížená, znevážená ... odkráčela jsem plakat na záchod. Dětský pokoj neexistoval, mohla já ubohá plakat jen do záchodové mísy. Bída, utrpení, hlad a nouze nejvyšší.

Co se však nepříhodovalo. Zázrak stal se snad? A zázrak je událost schopna probudit víru. Koukala jsem blaženě na nebičko při máminých slovech: „Děvčátko moje zlaté. Já si vše rozmyslela. Můžeš chodit do houslí.“

„Povídám. Pokud ta holka bude vrzat, když budu po noční ... tak se neznám,“ neopomněl se připomenout táta.

„Prosím tě mlč! Naše sousedka, no ta megera, co se naši holce směje, že je hubená, se mohla zbláznit z toho, že bude chodit do Lidové školy umění. To víš ta její rozmazlená dceruška s postavičkou modelky, jak si chudinka myslí, neumí zapnout pořádně ani rádio, natož se naučit na něco hrát. Koukaly na mě báby z našeho vchodu obdivně, že máme v rodině muzikantku,“ naparovala se máma a já neuměla ještě housle ani pořádně chytit pod krkem.

„To je mi jedno. Holka bude hrát jenom, když nebudu doma,“ stál si táta za svým a s mámou se pohádali. Cholerici. Bože, jeden by nevěřil, jaké blbosti je dokázaly přivést do varu. Kolik času promarnili trapnými, nic neřešícími hádkami.

Pravdu měl Plutarchos, když tvrdil, že „...nejméně je vhodné oplácet výčitky výčitkami a přímé domluvě čelit hned přímou domluvou. Neb takové počínání oba ještě více rozněcuje a tím rychleji vyvolá roztržku.“

LIDOVÁ ŠKOLA UMĚNÍ stála vedle domu, kde mělo JZD své kanceláře, a kde dlela v práci moje matka. V Lidovce zaměstnávali jednu

příšernou uklízečku, ale měli tam skvělý záchod, kde jsme vychrtlici v šátku zamykali, neb nás neustále buzerovala. Záchod byl skutečně úchvatný. Poměrně velká místnost měla uprostřed kamenný stupínek, na kterém jako trůn zel záchod. Není divu, že jsme si zde hrávali na princezny, krále a tak ...

Začalo vyučování. Chodilo se jednou týdně na hodinu a do sborovky, kde jsme hromadně nacvičovali nějaké etudy, anebo se učili teorii.

Chvěla se Lidovka v základech, kterak děti dobíhaly do učebny, ale já trávila „příjemné chvíle“ s mojí kamarádkou na záchodě. Kámoška močila a já ji prosila, aby tu činnost urychlila, neb se počůráám. Ona se jen přihloupale řehonila a nechtěla mě na mísu pustit. Smála jsem se i já a snažila se ji ze záchodu vytlačit. Nepodařilo se, ale za to se mi podařilo nadělat si do kalhot. Rudé plátěné kalhoty neúprosne vyřvávaly do světa můj nedostatek.

Schovaná za kámoškou jsem se opatrně sunula do třídy. Naštěstí se tehdy ještě topilo v kamnech a já si tam mohla své pomočené kalhoty usušit s tím, že je mi strašná zima a chci

se ohřát. Učitelka převrátila oči, ale nechala mě u kamen stát.

S Lidovkou mě pojí ještě dvě příhody. Do hodiny jsem docházela jednou týdně a žel cestička vedla kolem hospody, kde jednoho krásného dne se veselili ruští vojáci. Rozložení kolem svých nákladních automobilů popíjeli a vyprávěli si asi o věrné službě své vlasti ... sic jsem nechápala, proč v naší zemi.

Ano, ve škole jsme se učili, že jsou ruští vojáci naprosto skvělí a dokonalí, leč projít kolem nich mi nahánělo hrůzu. Váhala jsem, zda nebude lepší se vrátit a jít do hudebky z druhé vedlejší cesty, ale v tom si mě jeden voják všiml a letěl za mnou. Ztuhla mi krev v žilách. Znala jsem i jiné příběhy o Rusácích.

„Děvočka, igraj na skripke,“ táhl mě poměrně pohledný mladík ke svým družjám. Ve čtvrté třídě jsme již brali hodiny ruského jazyka, tak jsem přesně věděla, co po mně chce. Krev se mi valila do tváře a po zádech mi tekl vodopád potu. Proboha já z hlavy nic neuměla a navíc ve

společnosti tolika mladých mužů jsem se strašně styděla.

Mladík se napil vodky a opatrně mi vzal z ruky pouzdro s houslemi. Vytáhl moje čtvrtky a propukl spolu s ostatními v hurónsky smích. Začal na strunný nástroj pro trpaslíky hrát a dva vojáci vyskočili z auta a počli kolem mě tancovat kozáčka. Ne že by se mi to nelíbilo, ale čas běžel a já měla být už deset minut v hodině.

Do Lidovky jsem nakonec došla o hodinu později, kdy se tam už snažil nějaký tlustývotroubek hrát nějakou molovou stupnici. Paní učitelka mi hubovala a on se na mě vyplazoval. Vyhodila mě ven a tomu blbečkovi dala pohlavek. Rozeřval se, že to řekne mamá a učitelka zuřivě sedla ke klavíru a vztekla do něho mlátila.

Pocítila jsem v sobě hořkost. Nenechala si nic vysvětlit a už měla jasno. 'Cestou do školy ses loudala, a proto jsi přišla pozdě do hodiny.' Připadala jsem si jako ten holič, který si ze zoufalství, že k němu nechodí zákazníci oholil vlastní beranici. Měla jsem chuť ty pitomé housle hodit do potoka. To byl nápad chodit do houslí,

vždyť mě to vůbec nebavilo, ale říct to mámě ... ječela by, kolik to už stálo peněz a nic z toho. Nic z toho? A co z toho jako mělo být?

Nemohu opomenout druhý příběh týkající se mé docházky do Lidové školy umění. Jak jsem se již zmínila, vedly do školy dvě cesty, jedna přes most a druhá z malé strany. Já si jednou zvolila cestu přes most a ihned mě zaujala tlustá trubka spojující oba břehy.

‘Co asi do ní teče?’ dumala jsem koukající se z mostu asi na dva decimetrytlustou rouru.

„Uhni!“ vrazili do mě dva výrostci a koukali se dolů. Koryto s tiše se plazícím potokem je, ale nezajímalo.

„Jdeme!“ zavelel ten vyšší a menší s brýlemi váhal.

„Nebud’ posera, ta malá holka by to zvládla taky. Vid’ buchto?“ koukl na mě a já zčervenala. Bylo to poprvé, co mě takto oslovil starší chlapec.

„Vo co de?“ optala jsem se chlapácky, strkající ty blbé housle za sebe.

„Přejít tu rouru a nefláknout sebou do vody,“ usmál se ten starší.

Neváhala jsem ani minutu. Chlapec byl docela hezký ... rozhlídla jsem se. Nikde nikdo. Snad v nedaleké restauraci mohl sedět nějaký známý, ale to jsem už neřešila a směle kráčela po rouře balancující s houslemi. Do půlky to šlo dobře, ale pak jsem koukla dolů a bylo zle. Z mostu to tak nevypadalo, ale z dobrých tří metrů bych spadla do vody. V potoce bych asi neutonula, ale určitě si pořádně natloukla. Co teď? Přejít nebo se vrátit? Bože, vždyť to bylo jedno. Smáli se mi ti blbouni.

V restauraci se toho času odehrávala tato scénka. Co čert nechtěl ... seděl tam strýc s mým otcem. Můj tatík k babině občas vozil na kole starý chleba a ona mu za to dávala deset vajec. Zašli na jedno a strýc se koukl z okna a viděl nějakou malou holku, jak se s houslemi pokouší přejít po úzké rouře na druhou stranu.

„Blbé děcko, sekne sebou dolů a bude po ní. To je tak, když se rodiče nezajímají, kde si ti malí všiváci hrají,“ postavil strýc půllitr s pivem na stůl a se zaujetím zíral, jak to dopadne.

„Je to tak, chlapy seděj v hospodě a ženský žvatlají u holiče, a pak každý brečí, až se něco

semele,“ koukl se otec z okna a pivový mok mu příjemně stékal do hrdla. Koukal, pil, koukal pil, vytřeštil oči a tekutý chleba mu sklouzl do hrtanu. Div se nezadusil, ale stačil ještě přitom zaječet. „Kurva! To je moje holka. Já ji seřežu jako koňa,“ švihl s püllitrem na stůl a pelášil za mnou ven, kde jsem se stále rozhodovala, jestli dopředu nebo do zadu.

Vyděsil mě podivný jekot. Koukla jsem za sebe a nevěřila svým očím. Rozzuřený otec s pěnou v ústech. Bylo rozhodnuto. Vykročila jsem dopředu, ale uklouzla mi noha a já spadla. Housle letěly do vody a já se stačila zachytit nohama i rukama trubky. Ogaři se řehonili a otec v solný sloup se proměnil. Držela jsem trubku v oběti jako koně za šíji.

„Proboha! Ty motovidlo jedno! Drž se! Zavolám hasiče,“ volal na mě táta a utíkal zpět do hospody, kde podobný nápad už dostal strýc, neboť oba byli v hasičském sdružení.

Hasiči - tato skutečnost byla pro mě naprosto nepřijatelná a sunula jsem se po rouře vpřed. Špinavá jako čuně jsem nakonec stanula na pevné půdě a horečně přemýšlela, co teď. Housle

vzala voda, otec se vracel i se strýcem. Prchla jsem domů a schovaná ve skříni jsem očekávala návrat táty.

Přijeli hasiči, mě nenašli a táta měl, covysvětlovat ... naštěstí vzali vše s humorem a šli s otcem zapít ten šok. Vrátil se taťula až k ránu a neměl kdy mámě vylíčit, co se stalo, neboť ho rudá vzteky nepustila ke slovu.

Ráno mi vrazil beze slov pár facek, neboť mu bylo špatně a neměl více sil něco řešit. Housle naštěstí Lidovka bez řečí odepsala a máma mi radostně přinesla housle nové.

Nastala doba zlá. Nacvičovala se spartakiáda a nás – dívenky oděli do příšerného, průsvitného, žlutého dresu ve střihu staromódních plavek. Linula se třikrát do týdne z magnetofonu trapná píseň o šťastných dětech žijících v krásné zemi, kde je čeká skvělá budoucnost. Mávaly jsme rukama a nohama jako pomatené, zatímco kluci si hráli s létajícími talíři.

Dokázali s nimi rozmlátit několik oken, vymlátit zuby pülce tříde a ve chvíli, kdy pána ředitele, který se přišel s velkým zájmem na nás

podívat, jeden z talířů trefil mezi nohy, začaly se psát petice, aby se tato v podstatě zbytečná hračka zrušila.

Nezrušila. Soudruhům tam nahoře přišly talíře zřejmě velice originální a snad měly symbolizovat úspěchy kosmického programu Sovětského svazu v 70. letech. Kdy Rusové jako první vyslali mobilní průzkumník na povrch jiného kosmického tělesa ... šoural se po Měsíci Lunochod 1.

Prázdniny. Konečně. To bylo radosti, ale, ale, co to ... máma měla zase sbalený kufr a trčely z něho moje věci.

„Pojedeš na pionýrský tábor! Tentokrát to budeš mít lepší, nebudete spát ve stanu, ale na pokoji. Táta dostal na poslední chvíli zájezd do Maďarska,“ nemohla máma od radosti popadnout dech.

„Já chci taky jet do Maďarska!“ ničilo mě, že jiné děti s rodiči cestovaly, jen já musela hynout na nějakých pitomých táborech.

„Nemůžeš jet, stálo by nás to hodně peněz,“ zapěla máma stejnou písničku. Ale já byla už

velká holka a dobře jsem věděla, kde si máma schovává peníze. Běžela jsem do ložnice a vytáhla jsem z její skřípky hned dvě vkladní knížky.

To byl jekot. Musela jsem klečet a přísahat, že tátovi nic neřeknu, že to jsou peníze na mé vzdělání, že by je táta propil a podobný řečičky starý babičky a já uvěřila a mlčela.

Dotáhla mě k vlaku a já jela neznámo kam s pěkně těžkým kufrem. Vystoupím v tom Spálově, kde tam na mě čekal usměvavý mladíček. Oddechla jsem si. Záchrana, nemusím se s kufrem plahočit kdoví kde, ale ten osel přijel na kole a já v poklusu za ním běžela do toho tábora pro odložené děti.

‘Tam to bude lepší,’ zněly mi v uších matčiny slova při pohledu na tu hrůzu. Na cimře nás bylo dvacet a já ležela vedle holčičky, která se v noci pomočovala a strašně smrděla. Nenáviděla jsem ji do chvíle, než ji přijel navštívit její otec. Strašný chlap a vyhublá holčička z něho měla panickou hrůzu. A ten netvor šáhl na mě tak, že jsem se od strachu počůrala taky a nepříjemně páchnoucí dívenka se stala mou nejlepší kamarádkou.

Chlupatý obr si pro svou holčičku přijel o týden dříve. Nikdy nezapomenu na ty vyděšené oči útlé srnečky. Vlekl ji za ruku domů a ona strastiplně šla vstříc svému mizernému osudu. Stýskalo se mu a já až nyní chápu po čem. Proč? Bože! Proč se dějí takové odporné věci?

„Neboj se! Duše zvráceného člověka je vydána napospas hanbě, lítosti a výčitkám svědomí, duše spravedlivého se těší dokonalému klidu,“ vyděsil mě něčí hlas, ale nikoho nebylo vidět. Zbláznila jsem se snad?

Vrátím se ještě jednou do toho „ráje“ pro děti. Konečně uplynul třetí týden a my všichni sbalení čekali na své rodiče, až si nás odvezou domů. Počítala jsem na prstech, zda jsou ti moji už doma, ale stále mi chyběly dva dny. Panebože oni jsou ještě v tom Maďarsku. Kdo pro mě přijede? Nebo chce máma, abych jela sama domů? Snad není takový blázen, vždyť půjdu teprve do páté třídy.

Všechny děti už odjely, nové děcka přijely a já stala sama u brány. Chvěla jsem se hrůzou a vedoucí se rozčiloval, že mu tam zůstalo jedno děcko. Ovšem, já skutečně na jeho otázku, kdo

má pro mě přijet, neznala odpověď. Po třech hodinách marného čekání mě vyzvali, abych se převlékla do plavek a šla s nimi k vodě. No tak na to jsem opravdu neměla náladu. Věci spakované a hledat plavky. Já chtěla domů. Domů a ni se čvachtat ve vodě. Hledala jsem výmluvu. Přec: 'Kdo nemá chuti, ľahkosavykrútí.'

Nevykrútíla jsem se a se slzami v očích jsem se sklonila ke kufru, když náhle do brány vjel trabant a vyskočil z něho nějaký vychrtlý chlapík v urovaném obleku a donesl vedoucímu užmoulaný kus papíru. Modlila jsem se, aby tento strejda neměl se mnou nic společného. Jeho pichlavé oči a nevzhlednost byla pro mě víc než nepřijatelná.

„No tak ses dočkala,“ oddychl si vedoucí a se mnou se zatočil svět. Rozkašlala jsem se a dlužno říci, že jsem již dobrý týden kašlala a kašlala. Neměla jsem, ale teplotu, a proto můj kašel nikdo neřešil. Hřmotně jsem prodávala svůj kašel s nadějí, že mě nebude chtít odvézt, co kdybych ho nakazila. Slizoun ničeho nedbal a já se pomalu nasoukala do trabantu.

Civěl na mě tak, že se mi chtělo, co půl hodinu na malou. Naštěstí vedl jen hloupé řeči a na úplný závěr pouze zpíval: “Děvčátko ty krásné, děvčátko ty krásné.” Jaksi mi to mámo, mohla udělat? Kašel mě stále dusil a já se přivítala s babičkou, kde jsem strávila ještě týden, neboť si chtěla moje máma odpočinout po návratu z ciziny.

Až si oddáchl a přijela pro mě, mohla se zbláznit, v jakém špatném zdravotním stavu mě našla. Spílala otci, že ta jeho neschopná matka nepozná, že je děcko nemocné. Měla jsem tenkrát studený zápal plic a dlouho, dlouho trvalo, než jsem se zmátořila. Žila jsem v naději, že mě máma už nikdy neopustí. Jak jsem se mýlila.

Pátá třída

Přišel do třídy nový chlapec a přešla do Zvláštní školy jedna dívka romského původu. Nový syneček nebyl hezkého vzezření. Malý, tlustý, stále přivírající jedno oko se stal pochopitelně terčem posměchu a násilí. Děvčata ho ignorovala a chlapci si z něho udělali pokusného králíka. Sotva chudák ráno vstoupil do třídy, popadli ho za ruce a nohy a vyzkoušeli na něm pupendo – házení pětikorunou na holé břicho. Podle toho jak řval, to asi bolelo, ačkoliv sádla měl na odrážené mince dost.

Pak si chlapci na něm vyzkoušeli, jak vydrží dlouho bez vzduchu. Nacpali mu do pusy krajíc chleba a kolíčkem mu cvakli nos. Ovlivnění kovbojkami musel kluky vozit na zádech, aby se zjistilo, jak trpí koně s lidským nákladem. Poté, co si domu přinesl aktovku plnou výkalů, se už do naší třídy nevrátil.

Očekávali jsme šťastnou událost. Máma byla v požehnaném stavu. Vysnila si chlapce, který bude chytřejší než já a světe div se ... ono ji to vyšlo. Samozřejmě než jsme dorazili

za mámou do porodnice, žila celá naše velká rodina v domněnání, že se narodilo děvče. Neb strýc, manžel od tátovy nejmladší sestry (otec má osm sourozenců) se připomínal, že volal do porodnice několikrát a skutečně máme holčičku. My tehda neměli telefon, tak jsme se museli spolehnout na ostatní, neboť nejbližší telefonní budka měla utržené sluchátko.

„To není možné, že mám druhou holku. Žena byla tak přesvědčená a jistá si tím, že bude mít kluka,“ nemohl se otec smířit se skutečností.

Já to neřešila. Zrození sourozence jsem přijala chladně. Donesli nám ukázat nějakého scvrklého prďolu s tím, že máme krásného chlapečka.

„To je ocas!“ vzpomněl si táta na strýce, který se dušoval, že zplodil další dceru, ale to pochopitelně sestřička nemohla vědět a myslela si, že tak nazval své dítě.

„Prosím?“ výhružně se otázala a otec ji řekl, ať to malé stvoření odnese, že se musí jít ještě naposledy v tichosti a klidu vyspat, že jde na noční.

„Buran!“ odnesla mého brachu a doma nastaly zlé časy. Stala se ze mě holka pro všechno.

Nemohu zapomenout na první křivdu a bezmocnost jakou jsem zažila. Není třeba zdůrazňovat, že v oné době se čekaly fronty na všechno i na hloupou hlávku zelí. Navíc se zelenina tenkrát u nás prodávala v boudě, kde zákazníci museli mrznout venku a stará bába s hlemýždím tempem se pokoušela o něco jako obsluhu.

Pochopitelně než jsem se postavila do fronty, tak jsem spočítala hlávky zelí, které měla bába na pultě, jestli vůbec na mě vyjde. Neuvěřitelně-poslední hlávka by mohla být moje.

Stála jsem ve štrůdlu čtyřicet minut a než jsem přišla na řadu ... zima ta neúprosná vlezlá studená dáma mě důkladně mučila. Konečně jsem se dočkala a na otázku báby, 'co chceš' jsem se chystala odvětit 'to ze ...', když v tom se tam přihnala nějaká panička. Sprostě mě předběhla a na její slova do smrti nezapomenu. „To mám štěstí. Ještě máte poslední hlávku zelí. Hned mi ji naučtujte a půl kila jablek k tomu.“ S otevřenou pusou a nevěřícím pohledem, že to přece není možné, že já tady a toto a tento chrlila jsem ze sebe slova, které nebyly slyšet, jak se mi

od vzteku sevřely hlasivky. Vystrčil mě někdo z fronty a panička spokojena, jak dobře a rychle nakoupila, odcupitala pryč. Zatočila se mi hlava ... sotva jsem došla domů, tak se mnou lomcovala ta nespravedlnost.

„Kde jsi proboha tak dlouho?“ štěkla po mně máma. Celá rozechvělá ji líčím, co se mi stalo.

„Nevykládej! Kdo ví, kde ses courala, a pak není divu, že se všechno vyprodalo,“ strčila mi do rukou koš s odpadky. Měla jsem chuť jí je vysypat na hlavu. Pravda pravdoucí. Zabečíš a sežere tě vlk, nezabečíš, podřízne tě bača. Já ubohá nešťastná.

Stala se mou jedinou radostí televize. Běžel tehdy seriál Tajemství proutěného košíku. Nadšeně jsem zírala na dívenku, která si na půdě do nějakého košíku ukládala své kresby a pak ho pověsila na prádelní šňůru a vytáhla nahoru ke stropu. To se mi líbilo. Na to se nedalo jen tak zapomenout. Jeli jsme k babičce a já si dodala odvalu a poprvé sama vylezla na půdu.

Super. Vše zde bylo jako v tom seriálu. Košík, provaz ... Ale, co dát do košíku? Kreslit

mě nebavilo, ale dlouho jsem koketovala s myšlenkou psát si deník. Zaslechla jsem náhle dole nějakou hádku. Jako obvykle se máma hádala s babičkou, něco kvůli majetku. Měla bratra o dvacet let staršího a neustále vyčítala své matce, že mu dali všechno a jí nic a že by ji měli prodat za pakatel chalupu a tím vyšoupnout strýce z dědictví. Tenkrát jsem ani nechápala vo co de, ale přišlo mi to zajímavé a celý rozhovor jsem zapsala a pečlivě schovala do košíku.

Skvostný pocit tahat ten košík nahoru a dolů. Provaz jsem přehodila přes trám, a i když já byla chytrá holka, nezajistila jsem konec provazu tak, aby košík s tajemstvím zůstal nahoře. Bouchly sklápěcí dveře a košík se zřítíl na zem. Spokojeně jsem scházela ze schodů, aniž by mě napadlo, co bude za týden následovat.

Strýc nebyl žádný trouba, ale bývalý vojenský důstojník a věci měl pod kontrolou. Objevil moje tajemství proutěného košíku. Neváhal a navštívil hned svou sestru a děly se věci. Řvali všichni - strýc, moje matka, můj táta, bracha i já, neboť máti odskakovala za mnou do ložnice, kde byl můj koutek na hraní, neb větší byt byl družstvem

jen přislíbený a mlátila mě, co se do mě vešlo. „Po kom jsi taková blbka, co jsi tam proboha psala za nesmysly?“ odběhla zase do obýváku, kde musela bratrovi hodně, hodně vysvětlovat.

Ach jo! Sraly muchy na lopuchy, božia muka plask!

Nastal můj velký den. První vystoupení souborky v restauraci, odkud bylo vidět na most a tu zmiňovanou rouru. Nových šatů jsem se nedočkala, ale koupili mi krásné bílé punčocháče s příslibem, že se určitě na mě přijde někdo s rodiny podívat.

Ono totiž mezi diváky byste nikoho jiného než rodiče nás malých hudebníků ani nenašli. Nesla jsem se pyšně po ulici a před restaurací byl kanál a nějaký pitomec z něho oddělal poklop a já s hlavou vzhůru do něho vlítla. Visím dolů, sotva se držící rukama, ve kterých jsem svírala pouzdro s houslemi.

„Bože! Dělejte něco nebo ta holka tam spadne,“ řvali lidé, než mě konečně nějaký mladík vytáhl ven. S hlavou sklopenou, špinavá jako čuně a s rozladěnými houslemi jsem vkráčela do šatny,

kde sevšici ostatní připravovali na vystoupení. Nařídila paní ředitelka, aby ta špinavá holka seděla vzadu, neb nás usadili do dvou řad. Usadili. Nějaký votroubek si nás špatně spočítal a dal na jeviště o jednu židli méně. A kdo jiný než já a ještě jeden tlustý brejlovec si sedal na zbylou židli.

„Vypadni! To je moje židle!“ hádali jsme se a v podstatě takto se neustále strkající „odehráli“, co nás naučili. Marně jsem hledala mámu a tátu. Já tolik toužila, aby mě viděli, jak hraji na veřejnosti na housle. Nikde nikdo. Smutek zalil moje srdce. Kolikrát, kolikrát jsem to už zažila. Ten nezáměr. To, že nemají na mě čas. Odcházela jsem domů se sklopenou hlavou a vrazila do opilého strýce. Starý mládenec ... můj strýko ... v této restauraci pobýval obden. Těžko říct, zda postřehl můj umělecký výkon.

Vyčetla jsem matce, že mě nemá nikdo rád. Vyčetla mi matka, že si neumím vážit nových věcí. Vztekla se v ruce snažila vyprat moje nové punčocháče. Ryčel otec, že jsme mu nekoupili pivo. Řval vztekla bratr, že je pokálený a nikdo se nemá k tomu, aby ho přebalil. Není nad rodinné

štěstí a pohodu. Prýyyyyý- kde rodina v rozbroji, tam je zlato na hnoji.

A bojím se hus. A víte proč? Jedna husa si na mě zasedla a důkladně mě po malé straně prohnala. Mohla jsem mávat pouzdrům s houslemi, jak chtěla. Nic nepomohlo – míhal se její dlouhý krk kolem mého zadku. Ze zoufalství jsem začala bušit na dveře nějakého domu. Otevřel je mladík a já sotva popadající dech zoufale křičela o pomoc, že mě honí husa. Mladík nelenil a obul se do nějakých starých obřích bot a husu zahnal.

Vydýchávala jsem se v předklonu v tom cizím stavení, když zpozoruji, že na mě kouká několik párů očí. Překvapeně si mě prohlížela velmi početná rodina včetně senilní báby a dědka, kteří něco žvatlali, ale už si nevzpomínám co. Jen si vzpomínám na to, že asi za týden, když jsem kráčela po oné ulici, byly dveře, na které jsem bouchala zazděné. Ani nevím proč, ale velmi se mě to tenkrát dotklo. Podivíni ustrašení.

Šestá třída

„Nedorozumění je hlavní nedostatek naší doby, a jestliže se nepodaří to napravit, může se z toho vyvinout hlavní tragédie naší doby,“ řekl F. Peroutka a já si prožila s nedorozuměním v tomto roce své.

Sbírala jsem časopisy a bylo možné si objednat velkou složku a časopisy do ní svázat jako knihu. Máma pustila korunu a já radostně kráčela na poštu, kde mi právě až z Prahy složka došla. Zeptala se mě paní u přepážky: „Jo vy bydlíte na Leninově ulici 12?“

„Ano,“ odvětila jsem způsobně.

„Tam je ta přihláška ...“ něco dál brblala, ale já ji neposlouchala a na její otázku, zda ho chceme, já odvětila, že ano, neb jsem si myslela, že se ptá zda chceme ten balík z Prahy.

Hodně se divil otec vyspávající po noční, když mu naběhli do bytu dva maníci a začali řešit věci ohledně telefonu. Otec je vyhodil a matku seřval, že jasně řekl, že žádný telefon nechce. Škoda peněz a jen by ho zvonění budilo. Matka se dušovala, že telefon včas odhlásila a já

pochočila, co po mě ta paní u přepážky chtěla. Vytratila jsem se z domu.

Matka samozřejmě běžela na poštu, aby věci vyjasnila, a pak běžela hledat mě, aby mě zase zmlátila, neb musela díky mě platit nějaké penále. Má to jeden život. Rozžehnuli v duši mé jasný pramen poznání života těžkého. Naděje klamná! Kudy dál osude, ženeš mou chatrnou bárku?

Pokud se někdo optá na, co první si vzpomenu, když se řekne dětství. Odvětim nebojácnost. Žila jsem v domnění, že se mi nemůže nic stát. Zlo mě obcházelo a já se ničeho nebála ... nebyl důvod, ale vzpomínám si na den, kdy jsem poprvé v životě zažila neskonale hrůzu.

Jak je to české přísloví? Ano už vím ... nožičky utíkejte - nebo vás poseru. Šla jsem v podvečer temnou uličkou v neznámém městě. Hledala jsem panelák svého strýce ... toho třetího. Řadila jsem je podle stáří. Ani nevím, proč moje maličkost byla sama venku, snad mě poslali pro něco do obchodu, zatímco se naši se svými příbuznými veselili.

Tiše jsem našlapovala a náhle pod lampou spatřím někoho na zemi ... nevěřím svým očím ... leželo tam tělo staršího muže. Nehýbal se. Zírala jsem na mrtvolu s otevřenou pusou. Věděla jsem, že lidé umírají, že se i zabíjejí, ale ... Dokud se člověk nesetká se smrtí osobně, vnímá spoustu věcí jako vyprávění nějakého smyšleného příběhu.

Srdce mi mohlo od hrůzy vyskočit z hrudi. 'Bože, on je mrtvý. Co budu dělat? Koho mám zavolat?' Nemohla jsem stále uvěřit tomu, že civím na mrtvolu. Děsivý pocit. Dral se z mých úst strašlivý jekot. Klesla moje křehká schránka od neskonaleho děsu k zemi a víc si už nepamatuji.

Probudila jsem se u strýce, kde se moje matka na mě starostlivě dívala. Prý mě šla hledat, neboť jsem se dlouho nevracela. Ležela jsem u vchodu a kolem mě byl hlouček lidí.

„Je ti špatně? Omdlíváš, když máš vysokou teplotu, ale měřila jsem ti ji a horečku nemáš,“ sahala mi na čelo.

„Je tam ještě ta mrtvola?“ pochopitelně mě zajímalo to jediné. Matka se nechápavě podívala na otce.